Gemeente Haarlem

Raadsstuk

Onderwerp programmabegroting 2021-2024 VRK	
Nummer	2020/450716
Portefeuillehouder	Wienen, J.
Programma/beleidsveld	6.3 Openbare orde en veiligheid
Afdeling	VH
Auteur	Slutter, B.C.
Telefoonnummer	023-5113933
Email	bslutter@haarlem.nl
Kernboodschap	De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) heeft de ontwerpprogrammabegroting 2021-2024 aan de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd. De gemeenteraad van Haarlem wordt in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur van de VRK zal op 29 juni 2020 de stukken vaststellen.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie bestuur wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	nvt
Besluit College d.d. 2 juni 2020	Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. 25 JUN 2020 (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, 1. Aan de VRK te kennen te geven dat de gemeente Haarlem niet akkoord gaat met het verhogen van de bijdrage aan Veilig Thuis maar daarvoor eerst een actueel totaaloverzicht en onderbouwing van voorgenomen uitgaven wil ontvangen. Dat er afgezien hiervan geen bezwaren zijn tegen de vaststelling van de ontwerp programmabegroting 2021-2024 van de VRK (inclusief de effecten voor 2020). 2. Het nadeel voor 2020 ad € 198.000 hogere bijdrage VRK te verwerken in de Bestuursrapportage 2020 en het structurele nadeel voor 2021 hogere

	bijdrage VRK ad € 427.000 voorlopig na definitieve vaststelling van de VRK begroting 2021 te verwerken in de Programmabegroting 2021-2025 3. De extra lasten van de FLO-regeling in 2020 van afgerond € 0,9 mln te verwerken in de Bestuursrapportage 2020 en de extra lasten vanaf 2021 ad € 1 mln en 2022-2029 ad € 300.000 te verwerken in de Programmabegroting 2021-2025. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is een gemeenschappelijke regeling waarbinnen de 9 deelnemende gemeenten hun veiligheids- en gezondheidszorg hebben georganiseerd. Voorafgaand aan het komende jaar presenteert zij de programmabegroting en na afloop van het vorig boekjaar rapporteert zij over de resultaten in het jaarverslag.
De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) heeft haar ontwerpprogrammabegroting 2021-2024 aan de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd. De gemeenteraad van Haarlem wordt in de gelegenheid gesteld haar zienswijze kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur van de VRK zal op 29 juni 2020 de stukken vaststellen.

Op dit moment is Nederland in de ban van het Coronavirus. De VRK is druk bezig met de crisisbestrijding, en naar het zich nu laat aanzien gaat dit voor de VRK dit jaar vergaande consequenties hebben. Die consequenties zullen allicht deels ook doorwerken naar 2021, echter het is op dit moment te vroeg om daar al conclusies over te kunnen trekken. Als de situatie is genormaliseerd, zullen de gevolgen in beeld worden gebracht. Hierover worden de raden geïnformeerd zodra er meer duidelijkheid is.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Aan de VRK te kennen te geven dat de gemeente Haarlem niet akkoord gaat met het verhogen van de bijdrage aan Veilig Thuis maar daarvoor eerst een actueel totaaloverzicht en onderbouwing van voorgenomen uitgaven wil ontvangen. Dat er afgezien hiervan geen bezwaren zijn tegen de vaststelling van de ontwerp programmabegroting 2021-2024 van de VRK (inclusief de effecten voor 2020).

2. Het nadeel voor 2020 ad € 198.000 hogere bijdrage VRK te verwerken in de Bestuursrapportage 2020 en het structurele nadeel voor 2021 hogere bijdrage VRK ad €

427.000 voorlopig na definitieve vaststelling van de VRK begroting 2021 te verwerken in de Programmabegroting 2021-2025

3. De extra lasten van de FLO-regeling in 2020 van afgerond € 0,9 mln te verwerken in de Bestuursrapportage 2020 en de extra lasten vanaf 2021 ad € 1 mln en 2022-2029 ad € 300.000 te verwerken in de Programmabegroting 2021-2025.

3. Beoogd resultaat
De gemeenteraad van Haarlem heeft kennis genomen van de programmabegroting 2021-2024 van de VRK en geeft ter behandeling in het Algemeen Bestuur van de VRK daarbij haar zienswijze op deze begroting.

4. Argumenten
Er ligt een sluitende begroting 2021 voor met een positief meerjarenperspectief. In de begroting is gerekend met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de nominale ontwikkeling 2021.

Programma's
De begroting bestaat uit 11 programma's. Dit zijn:

- Publieke Gezondheid
- jeugdgezondheidszorg
- Brandweerzorg
- Ambulancezorg
- Geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR)
- Multidisciplinaire samenwerking
- Meldkamer Noord-Holland
- Bevolkingszorg
- Zorg &Veiligheidshuis Kennemerland
- Veilig Thuis
- Interne dienstverlening

Ontwikkelingen
In de begroting is gerekend met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de nominale ontwikkeling 2021. De toename van het aantal inwoners in de regio (3733) leidt verder tot een stijging van de inwonerbijdrage voor Publieke gezondheid, Jeugdgezondheidszorg en Zorg- en Veiligheidshuis. Daarnaast is sprake van een verhoging van de bijdrage voor de kosten van Hygiënisch Woningtoezicht (HWT) met € 117.000. Dit is echter voor de gemeente Haarlem een neutrale verschuiving omdat deze kosten voorheen via een subsidie werden vergoed.

De gemeenten hebben ervoor gekozen om vanaf 2020 de taken van Veilig Thuis en een zevental taken op het gebied van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) bij de VRK onder te brengen. Aangezien besluitvorming hierover bij de gemeenten plaatsvond nadat de begroting 2020 van de VRK was vastgesteld, is de programmabegroting 2021 de eerste waarin het programma voor Veilig Thuis integraal in beeld komt. De taken voor de Wvggz komen in beeld onder het programma Publieke Gezondheid waar ook het onderdeel Maatschappelijke Zorg wordt verantwoord. Het gaat hier om taken waar met regelmaat de maatschappelijke schijnwerpers op gericht zijn. Incidenten, ook elders in het land, kunnen van invloed zijn op de eisen die gesteld worden aan de taakuitoefening.

In de begroting is een aantal autonome ontwikkelingen waaronder de indexering verwerkt. De afspraak is dat als de afwijking in de indexering van een voorgaand jaar meer afwijkt dan 1%, de VRK de meerkosten alsnog aan de deelnemers mag doorberekenen. Dit is nu het geval, met name de hogere stijging van het medio 2019 afgesloten loonakkoord cao-ambtenaren leidt tot de hogere toename dan 1 %. In aanvulling hierop is er met ingang van 2020 sprake van een kostenstijging ten gevolge van een hogere tegemoetkoming in de ziektekosten op grond van de nieuwe cao. De nieuwe cao geeft aan dat alle medewerkers (met uitzondering van de vrijwillige brandweer) recht hebben op een tegemoetkoming in de kosten van de zorgverzekering, ongeacht bij welke ziektekostenverzekeraar de medewerker is aangesloten. De voorwaarde voor het hebben van een aanvullende zorgverzekering, bij één van de zorgverzekeraars waar de VNG een collectief contract mee heeft afgesloten, is daarmee losgelaten. Voor de VRK betekent dit een stijging van de personeelslasten met € 150.000 ingaande 2020. Het is reëel dat deze hogere kosten als onderdeel van de 1% afspraak via de deelnemersbijdrage worden gecompenseerd.

Autonome ontwikkelingen
Er is een aantal autonome ontwikkelingen zoals de stijgende eisen aan privacy en informatieveiligheid en de noodzaak om de brandweer op Schiphol voor te bereiden op mogelijke terroristische aanslagen. Deze zijn ook benoemd in de Uitgangspuntennotitie. De VRK kan deze ontwikkelingen dekken binnen de bestaande financiële kaders.

Veilig Thuis
Een belangrijk onderdeel van de kostenstijging in de begroting 2021 VRK onderdeel gezondheid heeft betrekking op de integratie van Veilig thuis. Enerzijds is daar de reguliere indexering, anderzijds nemen de loonkosten als gevolg van de transitie (omzetting van cao-jeugd naar cao-gemeenten) structureel met ca € 290.000 toe. Een van de voordelen om Veilig Thuis onder te brengen bij de VRK is de verwachting dat Veilig Thuis gebruik kan maken van de schaalvoordelen van een grotere organisatie als de VRK en daarmee uiteindelijk efficiënter kan werken. De verwachting is dat deze voordelen binnen drie jaar gerealiseerd kunnen worden. Om in de tussenliggende periode de hogere

kosten op te kunnen vangen is vanuit het jaarresultaat 2019 van de VRK een bestemmingsreserve gevormd. Voorstel bij de jaarrekening VRK 2019 is om in totaliteit een bestemmingsreserve van € 875.000 te vormen. De jaarlijkse onttrekking vanuit deze reserve voor de transitiekosten van ca. € 290.000 is in deze programmabegroting in de jaren 2020 t/m 2022 verwerkt.

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 2021
De totale gemeentelijke bijdrage voor Haarlem voor 2021 bedraagt € 20.271 mln. Het beschikbare budget voor de VRK dat gereserveerd is in onze begroting voor 2021 is totaal € 19.844 mln. Het bedrag van € 19.844 mln. is exclusief een geraamde bijdrage voor kosten verbonden aan Functioneel LeeftijdsOntslag (hierna: FLO) van gemiddeld € 0,6 mln per jaar die separaat door de VRK aan de gemeente wordt doorbelast (zie voor een nadere toelichting op dit onderwerp verderop in het voorstel). Tussen het benodigde en beschikbare budget is sprake van een nadelig verschil van € 427.000. Dit bedrag heeft betrekking op de onderdelen publieke gezondheid (€ 161.000 nadelig; programma 1), Veilig Thuis (€ 272.000 nadelig; programma 2) en veiligheid (€ 7.000 voordelig; programma 6).

Bij de raming van de bijdrage voor Veilig Thuis is in de gemeentebegroting 2020 jaarschijf 2021 ervan uitgegaan dat de kosten die ten laste van Haarlem komen in 2021 ten opzichte van 2020 zouden dalen met ca € 200.000. Dit op basis van de meerjarenbegroting 2019 e.v. van (toen nog) stichting Veilig Thuis dd 31-1-2019 (zie ook raadsbesluit 2019/90774). De verwachte daling van de kosten heeft te maken met de verminderde inzet van Veilig Thuis als gevolg van een verbeterde ketensamenwerking waardoor er een directe overdracht naar het lokale veld mogelijk is. In de Kadernota 2019 van de gemeente Haarlem is op basis van deze meerjarenbegroting voor 2020 een extra bedrag van € 700.000 geraamd en in 2021 en volgende jaren een structureel bedrag van € 500.000 dus € 200.000 minder dan in 2020.

Uit de nu voorliggende begroting VRK 2021 blijkt, dat de verwachte daling van de kosten zich niet heeft voorgedaan. Hoewel er door Veilig Thuis/VRK signalen zijn afgegeven over de (on)toereikendheid van de budgetten ontbreekt een nadere onderbouwing van de VRK/Veilig Thuis voor het verhogen van de bijdrage vanaf 2021. Om die reden is voorstel om in de zienswijze op te nemen dat Haarlem niet akkoord gaat met het verhogen van de bijdrage aan Veilig Thuis maar daarvoor eerst een actueel totaaloverzicht en onderbouwing van voorgenomen uitgaven wil ontvangen.

In de komende meicirculaire 2020 zullen naar verwachting extra gelden worden opgenomen voor de regio voor het onderdeel vrouwenopvang/Veilig thuis. Wellicht dat vanuit deze gelden dekking kan worden gevonden voor de meer dan trendmatige toename van de kosten van Veilig Thuis.

Op basis van de voorliggende VRK begroting zal de totale raming in de gemeentebegroting voor 2021 moeten worden verhoogd met € 427.000 zijnde het verschil tussen de benodigde bijdrage van €

20.271 mln en het bedrag dat in de gemeentebegroting voor 2021 beschikbaar is ad € 19.844 mln. Mogelijk wordt dit bedrag op basis van de zienswijze nog anders. Na besluitvorming door het Algemeen Bestuur van de VRK is de VRK begroting 2021 definitief. Het financiële effect daarvan wordt verwerkt in de Programmabegroting 2021-2025 van de gemeente Haarlem.

Effecten vanuit de ontwerp-programmabegroting 2021 voor de jaarschijf 2020
Onderdeel van de gevraagde zienwijze is het effect vanuit de programmabegroting 2021 op het jaar 2020. De gewijzigde bijdrage voor 2020 is € 19.598 mln. Ten opzichte van de oorspronkelijke bijdrage van € 14.979 mln is dit een toename van € 4.619 mln. Deze toename kan voor € 4.061 mln worden verklaard door de overheveling van Veilig Thuis naar de VRK per 1-1-2020. Het subsidie aan de voormalige stichting Veilig Thuis komt met ingang van 2020 te vervallen. Daarnaast maakt het voormalig subsidie aan de VRK ten behoeve van het Hygienisch Woning Toezicht (HWT) ad € 113.000 met ingang van 2020 onderdeel uit van onze bijdrage aan de VRK. Ook hier komt het subsidie dan te vervallen. De resterende toename is het gevolg van nominale ontwikkelingen inclusief de kostenstijging ten gevolge van een hogere tegemoetkoming in de ziektekosten op grond van de nieuwe cao met ingang van 2020. Het beschikbare budget voor de VRK dat gereserveerd is in onze begroting voor 2020 is totaal € 19.400 mln (exclusief € 0,6 mln kosten FLO). Tussen het benodigde en beschikbare budget is sprake van een nadelig verschil van € 198.000. Dit bedrag zal worden verwerkt in de Bestuursrapportage 2020.

Kosten FLO 2020 en volgende jaren
Bij de regionalisering van de brandweer is indertijd besloten dat Haarlem jaarlijks de werkelijke kosten van de FLO-regeling (functioneel leeftijdsontslag) op declaratiebasis aan de VRK vergoedt. Binnen de begroting van Haarlem is hiervoor in de begroting een gemiddelde van € 0,6 mln geraamd. Ten gevolge van de (eerste) uitwerking van het Akkoord Reparatie FLO-overgangsrecht, op basis waarvan de eerste jaren versneld moet worden gespaard, nemen de lasten voor de werkgever met name in de jaren 2020 en 2021 fors toe. Over de gehele periode tot en met 2044 nemen de kosten als gevolg van het Reparatie FLO-overgangsrecht met ca 8% af.
Voor 2020 en 2021 levert dit naar voren halen van de FLO-kosten ten opzichte van de oorspronkelijke raming van de VRK forse nadelen. Budgettair heeft de actuele berekening van de FLO-kosten voor de gemeentebegroting het volgende negatieve effect: *)

2020	€ 0,9 mln
2021	€ 1,0 mln
2022-2029**	€ 0,3 mln

(cijfers zijn afgerond)

*) Voor 2020 is hierbij rekening gehouden met de incidentele teruggave van € 135.000 vanuit het rekeningresultaat 2019 van de VRK (zie raadsvoorstel 2020/450734 "Jaarverslag 2019 VRK").
** Vanaf 2030 ontstaan er structurele voordelen van gemiddeld € 150.000.

Tot slot wordt opgemerkt dat de bedragen jaarlijks zullen worden aangepast op grond van de nominale ontwikkelingen.

5. Risico's en kanttekeningen

Veilig Thuis:

In het separate raadsstuk 2020/450734 "Jaarverslag 2019 VRK" komt het risico rondom het niet tijdig realiseren van de besparing ten gevolge van de samenvoeging uitgebreid aan de orde. Onze zorgen hierover maken deel uit van onze zienswijze met betrekking tot vaststelling van het jaarverslag 2019 .

Corona:

Zoals in de inleiding vermeld, heeft het Coronavirus een enorme impact op de VRK. In welke mate dit van invloed is op het exploitatieresultaat voor 2020 en mogelijk ook 2021 kan nog niet worden aangegeven. De VRK zal de raden hiervan op de hoogte stellen zodra er concretere informatie beschikbaar is. De informatie wordt in ieder geval verwerkt in de Bestuursrapportage VRK die voor het zomerreces in procedure gaat.

6. Uitvoering

Na behandeling van de programmabegroting in het Algemeen bestuur van de VRK op 29 juni 2020, zal de gemeenteraad hierover een terugkoppeling ontvangen.

7. Bijlagen

1. Ontwerpprogrammabegroting VRK 2021 – 2024
2. Aanbiedingsbrief VRK ontwerp-jaarverslag 2019 en -programmabegroting 2021